

# NAMN ATT MINNAS

## BENGT PETRI

Vad är det som via Svea Hovrätt, Kanslihuset, Svenska Bankföreningen, Norstedts och Skandia fört en ännu inte 50-årig jägmästarpojke från Sundsvall till universitetskanslersämbetet, en av rikets högsta värdigheter, tillhörande den exklusiva kategori vars innehavare automatiskt brukar belönas med det blå serafimerbandet?

Man kommer på sig att grubbla över det när man ser honom avteckna sig mot raden av hans företrädare, prinsar av blodet och rikets stormän. Han gör nämligen inte något omedelbart imponerande intryck. Med låt oss säga Ernst Trygger som bakgrund ter sig den undersåtsige, mörke mannen med de bruna ögonen och den bruna kostymen sydländskt, nästan opassande livlig och ledig. Här finns inte minsta tillstymmelse till konstlad avmätthet eller ansträngd pondus. Han är precis som en vanlig människa, bara lite piggare och artigare.

Sådant stämmer genast till missfänsamhet och man frågar sig: »Har han inga chefsegenskaper?» Men man skall snart finna att hans pose är mycket insidiös. Sedan Bengt Petri försatt den han talar med på ypperligt lynne genom att undvika att verka mer framstående än vederbörande själv, fortsätter han med att oavbrutet vara osvenskt älskvärd och uppmärksam. Det slutar med att offret säger sig precis detsamma som han redan förut hört så många andra säga: »Den där Bengt Petri är ändå en ovanligt trevlig karl.»

I sådan sinnesförfattning är man beredd att förlåta mycket, ja, t. o. m. att man småningom finner att Bengt Petri med sitt ovanligt snabba och rörliga intellekt, sin stora receptivitet, sin energi och organisationsförmåga kanske är mer framstående än man först ville tro.

Bengt Petri studerade juridik i Uppsala och hade planer på en akademisk karriär. Efter jur. kand. fortsatte han att studera, samtidigt som han tjänstgjorde i Svea Hovrätt. Men så kom kriget och Birger Ekeberg sade till sina unga medarbetare att nu behöves de för praktiskt arbete, nu var det inte tid för några avhandlingar. Studierna sköts åt sidan och Bengt Petri hamnade så småningom, år 1944, i handelsdepartementet. Han fann sig väl till rätta, som hovrättsjurister oftast gör i förvaltningen. Svea Hovrätt har ju kallats den svenska förvaltningens generalstab, och Bengt Petri understryker gärna att den rent administrativa stadga, som hovrättsutbildningen ger är mycket värdefull för vår förvaltning.

I handelsdepartementet, där han snabbt avancerade till expeditiöschef resp. t. f. statssekreterare fick han tjäna under fyra så olika herrar som, i tur och ordning, Herman Eriksson, Bertil Ohlin, Gunnar Myrdal och Axel Gjöres. Han fick med andra ord en gedigen skolning i både praktisk och teoretisk ekonomi. Ett av hans gladdaste minnen från departementstiden var när Gjöres och han med Tage Er-

landers hjälp lyckades genomdriva statsanslag till inköp av Millesgården, det största konstförvärv svenska staten gjort sedan Gustaf III kom hem med sina antika skulpturer från Italien. Till Millesgården hyste Bengt Petri en alldeles särskild klockarkärllek och glädjer sig åt att som statens representant alltjämt sitta kvar i dess styrelse — ett av uttrycken för hans starka kulturella intressen.

Från Kanslihuset begav sig Bengt Petri år 1948 över till Riddarholmen som verkställande direktör för Norstedt & Söner. Det är ju en gammal tradition att detta företag skall ha en hovrättsjurist som chef och det lockade Bengt Petri att få försöka sig som företagsledare, liksom, inte minst, att få närmare personlig kontakt med den kulturella världen. De fem år han var hos Norstedts har han betecknat som mycket intressanta inte minst ur rent mänskliga synpunkter. Som minne medförande en vacker och rikhaltig boksamling lämnade Bengt Petri förlagsverksamheten och efter att under de närmaste två åren ha fördjupat sin ekonomiska skolning som verkställande direktör i Svenska Bankföreningen, utsågs han år 1955 till verkställande direktör i den mäktiga försäkringskoncernen Skandia. Försäkringsväsendet sorterar ju under handelsdepartementet och under sin tid där hade Bengt Petri åtskilligt att göra med försäkringsfrågor, så verksamheten var inte helt ny och oprövad för honom. I Norstedts och Bankföreningen hade han fått erfarenhet av företagsledning och fördjupad insikt i praktiskt ekonomiska frågor, och som chef för Skandia gällde det ju inte i första hand för honom att behärska försäkringstekniska finesser, utan snarare vad amerikanarna brukar kalla *top management*, dvs. helt enkelt den administrativa sidan. Under sina sex år i Skandia har Bengt

Petri dels varit med om att leda tillkomsten av koncernens stora nybygge, dels och framför allt att genomföra den stora fusionen med Svea och Skåne.

Nu är han alltså universitetskansler. Varför just han? Och vad har lockat honom från en av näringslivets förmodligen bäst avlönade befattningar till en föga inbringande statstjänst med oviss framtid? För att ta den sista frågan först har kanske det ovan nämnda blå bandet inte varit helt utan sin lockelse på en äregirig ung man, som en gång började sin bana som statstjänare. Viktigare är förmodligen dock, att uppgiften ter sig lockande för en person som i likhet med Bengt Petri alltid välkomnat möjligheten att skaffa sig nya erfarenheter och vars karriär, trots att den huvudsakligen förlöpt inom den administrativt-ekonomiska sektorn dock alltid haft vad han själv brukar kalla en stark kulturell slagsida. Och för universitetskanslersämbetet öppnar sig stora möjligheter. Liksom 50-talet varit socialpolitikens årtionde kommer 60-talet av allt att döma att bli utbildningsfrågornas årtionde. Den alltmer ökade efterfrågan på akademiskt utbildade experter kommer att ställa stora krav på universiteten och kommer sannolikt att framtvunga en ganska långtgående strukturförändring i riktning mot allt större och större integrering av universitetsväsendet. Det är en utveckling som Bengt Petri säkerligen är beredd att ta ledningen av med liv och lust. Visserligen är det sant att universitetskanslersämbetet är utsatt för attacker från två håll, dels från vissa krafter inom ecklesiastikdepartementet, dels från vissa krafter inom universitetsutredningen, som samfällt syftar till att förvandla ämbetet till något som bra mycket skulle påminna om en byrå i ecklesiastikdepartementet.

Men man skall nog känna Bengt Petri rätt illa om man tror att han mottagit erbjudandet om detta ämbete utan att skaffa sig säkra garantier för att dess betydelse inte kommer att minska utan snarare öka, i naturlig takt med universitetsväsendets ansvällning. Han är smidig, men han är inte en man som vare sig exempelvis en statssekreterare eller en rector magnificus sätter sig på.

Och kanske var det just därför han — för att återgå till den första frågan — blev vald och utnämnd, ty att bli det är universitetskanslerns privilegium. Vald av rikets universitet och utnämnd av Kungl. Maj:t. Bägge parter ville ha en framstående administratör med kulturella intressen, som var i stånd att hålla den andra parten i schack. Kommer nu Bengt Petri att företräda universitetens intressen gentemot regeringen — eller vice

versa? Vilka har lurat sig på att förorda honom? Själv ser han säkert saken från en mera upphöjd ståndpunkt: universitetskanslerns uppgift är varken att företräda den ena eller andra parten utan att vara den ordnande hand som tillser att det blir ett fruktbarande samspel mellan statsmakterna och universiteten, en ordnande hand vars enda rättesnöre är samhällsnyttan — sådan universitetskansler Bengt Petri uppfattar den.

Författaren av dessa rader karakteriserade en gång dåvarande t. f. statssekreteraren Bengt Petri med orden: »Det är en lovande ung man — han har goda insikter och inga åsikter.» Sedan dess torde han ha skaffat sig åtskilliga åsikter och har det inte visat sig förr, så lär det visa sig nu, när han har att hävda universitetskanslersämbetets auktoritet och befogenheter.

G. U.

